LIBRARY OF CONGRESS
WASHINGTON D.C. 20540

Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 54. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 22-го БЕРЕЗНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 22, 1984 No. 54. VOL. XCI.

В Торонто створено Комітет для допомоги ген. П. Григоренкові

Торонто. — Здоровельний стан ген. Петра Григоренка по успішно відбутому виступі в Денвері, Кольо., на відкритті пам'ятника в пошану поморбованих німецькими нацистами в Бабиному Яру українців і жидів, значно погіршився.

На терені ЗСА створився громадський комітет під головуванням д-р Романа Трача і цей комітет вже діє від початку грудня минулого року та успішно організує допомогу ген. Григоренкові.

Недавно на терені Вінніпегу і околиці почав діяти подібного характеру комітет під головуванням о. д-ра Івана Чинченка.

На днях на терені Торонто і околиці створився з представників громадських та комбатантських організацій подібний комітет. Участь в комітеті беруть слідуючі громадяни: Мирослав Бігус, голова, Василь Верига, Петро Ігнатко, касир, Борис Оранський, Микола Підлісний, Віктор Роєнко, Михайло Шебець і Іван Шлапак, секретар. Комітет відкрив конто в Українській Кредитовій Кооперативі „СОЮЗ", число 100-1710/1/.

Комітет звертається до всіх українців доброї волі, які розуміють та оцінюють працю ген. Григоренка в користь української визвольної справи, і просить надсилати свої датки на фонд допомоги. Надіємося, що шановні читачі відгукнуться та присилатимуть свої щедрі вплати на адресу: P. Hryhorenko Fund., 30 Allanhurst Dr., Apt. 211, Islington, Ont., Canada, M9A 4J8.

Комітет прохає подавати адреси латинкою та з пошто вим кодом включно для виготовлення посвідок для податкового потручення. На цю саму адресу слід спрямовувати кореспонденцію та замовлення на збіркові листки.

У ЛМКЛЮБІ ВІДБУДЕТЬСЯ ВЕЧІР В ПОШАНУ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Ню Йорк. — Із Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що в п'ятницю, 23-го березня, в годині 7-ій вечора, тут, 136 Друга авеню, відбудеться Вечір у пошану великого поета України Тараса Шевченка. Участь у програмі беруть: Олексій Журба — поема Шевченка „Безталанний", („Тризна"), переклад з російської мови Олекси Стефановича; Лариса Магун-Гурин — сольоспів, пісні на слова Шевченка; Реней Ландсмен — акомпаньямент.

Архиєпископ Марко у шпиталі

Бавнд Брук, Н. Дж. — У суботу, 17-го березня, несподівано занедужав Владика Архиєпископ Марко. Лікарі ствердили потребу шпитального лікування недужого і примістили Владику у шпиталь в Равей, Н.Дж.

У вівторок, 20-го березня, Владику Марка відвідали в шпиталі Блаженніший Митрополит Мстислав, голова Консисторії, митрофорний протоієрей М. Галета і протоієрей Тарас Чубенко. В процесі недуги Владики Марка наступив прогрес до ліпшого.

Організують автобуси на концерт в Ню Йорку

Пассейк, Н. Дж. — Окружний Комітет УНСоюзу в Пассейку організує автобуси на Ювілейний концерт з нагоди 90-ліття Українського Народного Союзу, який відбудеться в неділю, 1-го квітня ц.р., в Карнегі Голл в Ню Йорку. Голоситься слід до Василя Марушака на число телефону: 546-6787 і до Григорія Клименка на число 478-0831.

Автобуси від'їжджати муть від української православної церкви св. Вознесіння при Broad St. в Кліфтоні, о год. 1-ій по полудні.

В ПОЛЬЩІ ПОСИЛИЛАСЬ ЦЕНЗУРА НА ЗАСОБИ ІНФОРМАЦІЇ

Варшава, Польща. — Західні кореспонденти повідомляють з польської столиці, що там останнім часом, особливо після з'їзду польської комуністичної партії, який закінчився наприкінці минулого тижня, польські засоби масової інформації подають такі інформації, які не хоче чути польське суспільство, і замовчують інформації, на які суспільство чекає з нетерпінням.

Наприклад у понеділок, 19-го березня, газети широко описували перебіг з'їзду партії, чого ніхто не читав, але в жадній газеті не було найменшої згадки про релігійне питання в школах, чим стривожене все суспільство. Таку інформацію польські громадяни можуть дістати лише із закордонних радіопередач.

В 1980 і 1981 роках, коли рух вільної профспілки становив головну частину польського громадського життя, в Польщі існувала найнезалежніша преса серед усіх інших країн совєтського блоку. Сьогодні польські газети такі самі сірі, як газети Совєтського Союзу чи інших його сателітів. Тому західні джерела інформації дуже важливі для польського суспільства. Передачі польською мовою таких радіостанцій як „Голос Америки", „Вільна Европа", „Бі-Бі-Сі", французького радіо інформують польське суспільство про події у світі та в самій Польщі.

Ці радіостанції отримують інформацію про Польщу від 64-ох кореспондентів різних західніх агентств, які акредитовані у Варшаві. Подібна ситуація існує також в інших країнах совєтського блоку, але там переважно передачі закордонних радіо сильно заглушують, особливо в Совєтському Союзі, де не можуть нічого протиставити правдивій інформації.

Крім безпосереднього заглушування, комуністичні власті часто вдаються ще й до другого способу заглушування — вислання західніх кореспондентів за межі країни або іншим способом залякують їх. Так, наприклад, в понеділок, 19-го березня, польські власті пересцуховували американського кореспондента газети „Ню Йорк Таймс" Джана Кіфнера і британського кореспондента „Бі-Бі-Сі" Кевина Русейна.

Контакти західніх кореспондентів обмежені з польськими громадянами, а в Совєтському Союзі небезпечні. Недавно появився новий закон, який передбачає довготривале тюремне ув'язнення за передавання інформації закордонним кореспондентам.

Молодь масово втікає з афганської армії

Ісламабад, Пакістан. — Пресове агентство Ройтерса інформує, користуючись даними з дипломатичних джерел, що продовження військової служби в афганській комуністичній армії з трьох до чотирьох років викликало не тільки масову втечу молоді за кордон і до повстанських антикомуністичних частин, але прямий бунт у військових касарнях.

Покликуючись на інформації з Кабулю, столиці Афганістану, західні дипломати і кореспонденти кажуть, що цілі військові частини переходять до партизанів з надією, що вони допоможуть їм передістатись до Пакістану, Індії чи інших вільних від комуністичної тиранії країн. Довідавшись про продовження військової служби, дві повні сотні афганських вояків, завданням яких було стерегти місцеве летовище біля Кабулю, покинули службу і зникли у невідомому напрямку, повідомляють західні кореспонденти.

Крім того Ройтерс твердить, що минулого тижня повстанці заатакували біля Кабулю військові бараки УІІІ піхотної дивізії тільки тому, що серед вояків панувала анархія і повстанський провід знав, що вояки не ставитимуть належного спротиву. Ставленники Москви в Кабулю мали в пляні зміцнити ядро афганської армії і тому відважилися на продовження реченця служби, але їхнє заряджения викликало несподівану реакцію. Від часу перехоплення влади комуністами в Афганістані число війська зменшилось з 80 до 40,000 вояків, хоч режим пояснює це явище демобілізацією, бо, мовляв, загальна ситуація в країні стабілізується. Але, як відомо, бої між урядовими військами підтримуваними совєтськими з'єднаннями і повстанськими частинами радше збільшилися.

Дипломати також інформують, що в уряді комуністів трапляються часті втечі, або непослухи, які, звичайно, кінчаються трагедією, бо в країні існує воєнний стан і за кожний проступок уряд карає „злочинців" смертю.

ПРОПОЗИЦІЯ МОЛИТВИ В ПУБЛІЧНИХ ШКОЛАХ ПЕРЕПАЛА В СЕНАТІ

Вашінгтон. — Пропозиція Уряду, згідно самого президента Роналда Регена про привернення молитви в публічних школах, перепала в Сенаті незначною кількістю голосів. Фактично прихильники молитви отримали більшість у звичайному голосування — 56 на 44, але для зміни додатку до Конституції і відхилення рішення Верховного Суду в тій справі з-перед 20-ти років, потрібно було ще 11 голосів більше, тобто дві третіх усіх голосів Сенату.

Деякі сенатори, між ними також Гері Гарт, теперішній кандидат на президента від Демократичної партії, спеціяльно прибули до Вашінгтону з далеких стейтів, у яких вони тимчасово перебували, щоб „бути похованими" і забльокувати справу зміни конституції. 39 республіканців і 17 демократів голосували за привернення молитви, а 16 республіканців і 28 демократів голосували проти цієї пропозиції.

Чи наступило розчарування в Білому Домі з цього приводу? Політичні спостерігачі кажуть, що тільки частинно, бо президент Р. Реген і прихильники цієї справи в Уряді, Палаті Репрезентантів і Сенаті, змагатимуться далі за цю преважливу справу. Уряд плянує внести тепер до Конгресу законопроєкт на підставі якого учні, які вдома практикують релігію, мали б право влаштовувати в шкільних приміщеннях збірання релігійного характеру. Загально думають, що справа молитви в школах буде використана республіканцями під час виборчої кампанії.

В Ню Йорку відбулась інсталяція нового Архиєпископа

Ню Йорк. — В неділю і понеділок, 18-го і 19-го березня тут відбувались інсталяційні церемонії нового керівника 1,8 римо-католиків в нюйоркській архидієцезії Архиєпископа Джана О'Коннора, який був номінований Папою Іваном Павлом II на це важливе становище після смерти кардинала Терренса Кука.

Парафразуючи колишнього президента Джана Ф. Кеннеді, архиєпископ Дж. О'Коннор заявив по-німецьки: „Їх бін айн нюйоркер", викликавши бурю оплесків в катедрі св. Патрика, яку вщерть заповнили 3,200 осіб, переважно кардиналів, єпископів, священства, монаших чинів й інших церковних достойників та представників політичного, громадського, культурного і мистецького світу, як також речників міста на чолі з посадником Едвардом Качом, губернатором Маріо Квомо, а з церковних достойників архиєпископом Яковосом, примасом Грецької Православної Церкви в Північній і Південній Америці. В інсталяційних церемоніях взяли також участь представники жидівських, протестантських, ісламських та інших Церков й релігійних громад.

Маси народу облягали дослівно катедру, очікуючи на вихід архиєпископа О'Коннора, 64-річного емеритованого адмірала фльоти, великого противника абортів, які він порівнює до великого жидівського голокосту, і прихильника тісної співпраці усіх дослівно релігійних громад в користь американського народу і всіх вірних, а зокрема бідних, хворих, старих, упосліджених, сиріт тощо. Поправу загальної економічної ситуації і ліквідацію убожества архиєпископ бачить тільки у співпраці усіх чинників відповідальних за долю американського народу, який довірив їм керівництво і передав владу в їхні руки.

Інсталяційні церемонії закінчились великою процесією довкола катедри під звуки дзвонів, які немов сповіщали про започаткування нової ери в діяльности великої релігійної громади під іншим керівництвом.

ПЕРЕГОВОРИ В ЛЬОЗАННІ ПРОВАЛИЛИСЬ

Льозанна, Швайцарія. — Переговори ливанських лідерів про досягнення національного замирення і єдности закінчилися тут у вівторок, 20-го березня, повним провалом після того, як на протязі дев'ятьох днів вісім лідерів різних релігійних і політичних фракцій не прийшли до жадної згоди і навіть не погодилися на продовження переговорів у майбутньому.

Переговори закінчилися невдало з огляду на цілий ряд причин, але всі погоджуються, що два головні фактори заважили на неуспішному завершенні дотеперішніх зусиль — це нездатність самих ливанських лідерів сприйняти змінені нові обставини і відповідно до тих обставин модернізувати політичну систему, а також відмова християнських лідерів віддати більшість політичної влади в руки мусулманської більшости в країні.

Один із мусулманських шіїтських лідерів з цього приводу сказав: „Невдача цілком ясна. Ніхто не може змусити цих февдальних панів прийняти нові ідеї тому, що вони бояться змін. Я думаю, що це був їхній останній виступ. Ми маємо непрацездатну систему, керівництво і спосіб думання, але зміна, все таки наступить, незалежно від того, хочуть вони її чи ні".

Коли вже було зовсім ясно, що переговори до жадної угоди не приведуть, їх учасники погодилися видати загальний злагіднюючий комунікат, в якому закликається до єдности і укріплення неіснуючого припинення вогню в Бейруті та утворення комісії для приготування нової конституції Ливану.

Взявши до уваги той факт, що неможливо буде знайти в Ливані місце для засідань такої комісії, ніхто серйозно не сприйняв таку кінцеву заяву конференції, і важкий настрій безнадійности панував серед учасників зустрічі та тих багаточисленних спостерігачів, які слідкували за ходом конференції та надіялися хоч би на деякий успіх.

В. МОНДЕЙЛ ВИГРАВ ПЕРЕДВИБОРИ В ІЛЛИНОЙ

Чикаго. — Колишній віцепрезидент, а тепер кандидат на президента від Демократичної партії Волтер Мондейл виграв передвибори в індустріяльному стейті Іллиной і тим самим, як кажуть політичні спостерігачі, знову „здобув грунт під ногами". Найбільше голосів Мондейл отримав в індустріяльних дільницях і це вказує, що Американська федерація праці — Конгрес індустріяльних організацій (АФЛ-КІО) організовано дала йому свою підтримку, і на передмістях Чикаго, де переважно живе середня кляса американців, які не зовсім добре познайомлені з програмою кольорадського сенатора Гері Гарта і його політичними напрямними.

Згідно з останніми інформаціями, В. Мондейл отримав 390,224 голоси (42 відсотки), Г. Гарт 313,390 голосів (34 відсотки) і Джессі Джексон 189,539 голосів (21 відсотків). Загально сподівалися, що останній кандидат у своєму рідному стейті отримає значно більше голосів і вищий відсоток, але негритянські і пуерториканські виборці поділилися, подібно як і в інших стейтах на молодих, які переважно голосують за Джексона, і старших, які перейшли в табір В. Мондейла, надіючись, що він збільшить численні соціяльні програми, з яких вони найбільше користуються.

Як і можна було сподіватися, Мондейл здобув також велику перемогу в рідному стейті Міннесоті, яка має 75 делегатів на Конвенцію. Досі Мондейл здобув усіх 542 делегати (для виграші потрібно 1,967), Г. Гарт 318 делегатів, а Дж. Джексон 79, 268 делегатів залишилися незалежними і вони перейдуть в один чи другий табір в залежності від ситуації, яка витвориться на Конвенції.

Усі три кандидати підготовляються тепер інтенсивно до передвиборів у північносхідних стейтах ЗСА, зокрема Ню Йорку, Ню Джерзі, Пенсильванії та інших.

В НЮ ЙОРКУ ВІДЗНАЧЕНО 45-ТІ РОКОВИНИ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Група учасників семінара в Ню Йорку.

Ню Йорк (РСГ). — Тут в понеділок, 16-го березня ц.р., заходом Карпатського Дослідного Центру ім. Юлі яна Ревая, відбувся в бюрі д-ра Василя Вереша, секретаря КДЦентру, семінар, присвячений 45-літтю проголошення незалежности Карпатської України.

Вечір відкрив д-р В. Вереш, який привітав учасників і в короткому слові дав огляд подій, які мали місце 45 років тому в Карпатській Україні.

Другий з черги бесідник, д-р Петро Стерчо, голова КДЦентру, в своєму обширному огляді подій того часу згадав про передових будівничих Карпатської України, президента відновленої держави о. шамбеляна д-ра Августина Волошина, якого уважали батьком Карпатської України й який 15-го березня 1939 року проголосив у Хусті самостійність — відновлення її державности. Саме цього року припадає 110-річчя з дня його народження. У своїй доповіді д-р Стерчо вичислив ряд визначних історичних постатей, які клали підвалини під будову нової самостійної держави, між ними: св. п. Юліян Ревай, проф. Августин Штефан, почесний голова КДЦентру й почесний голова Союзу Карпатських Січовиків, братів Клемпошів і інших. Д-р Стерчо ствердив, що так як в Карпатській Україні тому 45 років до відбудови державности Срібної Землі включилися навіть колишні запеклі русофіли, так і в Україні, ті що сьогодні не „гаварят" по-українськи, в слушний час стануть в ряди тих, яким дорога вільна й самостійна Україна.

Д-р Володимир Душник, у своєму огляді подій того часу в З'єднаних Стейтах Америки, запізнав присутність із працею американських українців. Своєю жертвенною фінансовою допомогою усі включилися в ряди тих, яким була дорога Карпатська Україна. Доповідач згадав про працю: д-ра Луки Мишуги, тодішнього редактора „Свободи" Дмитра Галичина, УНСоюзу взагалі, ОДВУ, з якими працював д-р Душник. Українці в ЗСА стежили за подіями в Карпатській Україні, вичитуючи рядки зі щоденника „Нова Свобода", який виходив у Хусті. На численних маніфестаціях американські українці солідаризувалися з Карпатською Україною.

Ред. Антін Драган, який в 1930 році перебував у Берліні, дав огляд подій серед української репрезентації в Берліні. В той час, продовжував доповідач, оформилося Українське Пресове Бюро, яке містилося в домі Дмитра Левицького, яке згуртувало в своїх рядах: Олега Ольжича-Кандибу, заступника голови ПУН, Дмитра Андрієвського, Володимира Стахова, Ріко Ярого — всі вони інформували німецьку пресу про події в Карпатській Україні й старалися нав'язати стосунки з німецьким закордонним міністерством, але без успіху. Ред. Драган ствердив, що в Карпатській Україні весь нарід брав участь у відновленні її державности, а ОУН була одною з тих організацій, які дали великий вклад в державне будівництво Карпатської України.

Д-р Ярослав Падох, голова НТШ, у своєму слові, згадав, що відновлення і проголошення о.д-ром А. Волошином самостійности

Закінчення на ст. 3.

НАУКОВА ШЕВЧЕНКІВСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ

Ню Йорк. — Комісія Шевченкознавства Української Вільної Академії Наук, Наукове Товариство ім. Шевченка і Український Науковий Інститут Гарвардського університету влаштовують тут в суботу, 7-го квітня ц.р. о год. 4-ій по полудні, в новім приміщенні НТШ, при 63 Четверта авеню, біля Астор плейс, наукову Шевченківську конференцію присвячену 170-річчю народження Поета. У програмі: відкриття — Ярослав Падох, „Слов'янські ріки: Шевченко проти Пушкіна?" (доповідь) — Юрій Шевельов; „Питання батька в поезії Шевченка" — Богдан Рубчак; „Шевченко й українська народна пісня" — Петро Одарченко; закриття — Олег Федишин. Керівником програми буде Леонід Рудницький. Після програми товариська зустріч при перекусці.

У СВІТІ

ЗАХІДНІ ДИПЛОМАТИ плянують термінову і конечну реформу, щоб врятувати ЮНЕСКО від неминучого розвалу. Як відомо, ЗСА вже офіційно заявили про свій намір покинути цю організацію, якщо вона не змінить своєї явно просовєтської політики. Британія також має намір офіційно попередити ЮНЕСКО про свій вихід. Один дипломат, який належить до тієї групи, що намагається врятувати організацію, але який не бажав назвати свого прізвища, заявив: „Нам залишилося дуже мало часу. Відсутність цих країн може виявитися смертельною для ЮНЕСКО".

З ТУРЕЧЧИНИ ПОВІДОМИЛИ, що там частково послабили військовий стан вперше після військового перевороту в 1980 році. Це послаблення наступило менше тижня перед вирішальними виборами в цій країні. В неділю мають відбутися в Туреччині вибори до місцевих органів правління. Консереватівна партія прем'єр-міністра Тургута Озаля стоїть перед сильною опозицією тих партій, яким військовий режим не дав дозволу взяти участь у загальних виборах, що відбулися наприкінці минулого року.

ЛИВАНСЬКІ ЛІДЕРИ продовжували в понеділок обговорювати пляни договору про політичні реформи в країні. Зустріч, яка відбувається у швайцарському місті Льозанні, проходить напружено, успіх здобувається поволі, але надія на замирення ворогуючих груп покищо не втрачена. останнє засідання цього туру переговорів, які розпочалися вісім днів тому, відбудеться у вівторок. Формально всі вісім лідерів різних груп заявляють, що хотіли б покінчити 10-літню міжусобну війну в цій арабській країні.

БАГАТИЙ ЯПОНСЬКИЙ промисловець, директор фірми виробництва цукерків, морозива та інших шоколядних виробів Кацугіса Езакі був викрадений в неділю, 18-го березня, зі свого дому в місті Осака. Терористи-викрадачі зажадали 4,5 мільйона долярів викупу. Японське суспільство стривожилося цією подією з огляду на введення такого „злочину на західній зразок" до Японії. Дотепер не було в Японії випадків викрадення багатих осіб з метою отримання високих викупів за них. „Такого в Японії не було", — заявив президент торговельної палати Осаки Сусуму Фурукава.

МІНІСТЕР ВІЙСЬКОВОМОРСЬКОЇ фльоти Бразилії Махіміяно Едуардо да Сільва Фонсека зрезигнував у понеділок, 19-го березня, зі свого становища з огляду на „особисті причини", — говорить повідомлення з президентського палацу. Це перша резигнація високого міністра військового уряду президента Бразилії Жоао Батіста Фігейредо. Західні дипломати вбачають у цій події якусь кризу в уряді президента Фігейредо.

В АМЕРИЦІ

НЕГРИТЯНСЬКИЙ ПРОПОВІДНИК Джессі Джексон, один із трьох кандидатів на президента від Демократичної партії, заявив кореспондентам в Чикаго, що він, не зважаючи на чергові висліди у передвиборах і кокусах, змагатиметься за номінацію на Конвенції в липні і не дивитиметься на те, чи хтось хоче цього, чи ні. Джексон думає, що його позиція, а зглядно популярність його особи, радше зростає в останньому часі. Інший демократичний кандидат, сенатор Гері Гарт, зацікавлений в тому, щоб Джексон не відтягав своєї кандидатури, бо тоді частина його прихильників могла б перейти в табір Волтера Мондейла. Політичні спостерігачі кажуть, що покищо не відомо хто в остаточному змагу переможе, але Г. Гарт матиме достатню кількість голосів, щоб не допустити В. Мондейла до номінації в першій рунді голосування.

ПОСАДНИК НЮ ЙОРКУ Едвард Кач вирішив у передвиборах, які відбуватимуться там і в цілому нюйоркському стейті 3-го квітня, підтримувати Волтера Мондейла, хоч, як він це сам заявив журналістам під час зустрічі з ними в понеділок, 19-го березня, „я не в усьому погоджуюся з його політичною філософією і прогнозами розв'язки багатьох соціяльних питань". Підтримуючи В. Мондейла, Кач долучився до більшости демократичних стейтових лідерів, включно з губернатором Маріо Квомо, які це зробили вже раніше. Чи виборці будуть йти по визначеній їхніми лідерами лінії? На це питання ніхто ще сьогодні відповісти не може. Сенатор Гері Гарт має багато прихильників в нюйоркському стейті.

НЕГРИТЯНКА ЛУНА АЙРОН, купивши за три доляри льотерейний нюйоркський квиток, виграла 10 мільйонів долярів, найвищу суму грошей, яку будь-коли заплатила льотерія в ЗСА. Вона була одиноким щасливцем в минулотижневій грі, а тому, що перед тим не було першого місця у виграші, загальна сума збільшилась до 10 мільйонів. Спостерігачі звернули увагу, що вони не бачили ще такої холоднокровної поведінки, як в Л. Айрон, яка через ніч стала мільйонеркою, але навіть не хоче міняти способу свого дотеперішнього життя.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕГЕН вже вдруге виступив в обороні новонайменованого генерального прокуратора Едвина Міса, який попав в клопоти коли почався процес опитів у справі його затвердження на цьому пості сенатською Юридичною комісією. Сен. Деніс ДеКонсіні, демократ з Арізони, вважає, що для Президента і його номіната було б корисніше коли б Р. Реген номінував на це важливе становище іншу особу, або щоб Міс сам зрезигнував з амбіції бути головним прокуратором. Лідер демократичної меншости в Сенаті сен. Роберт Бирд заявив, що він особисто голосуватиме проти Міса.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Дві Німеччини: мініятюрна політика детанту

Хоч, за звідомленнями міжнародної преси, східні німці почали будувати другий „мур ганьби" в Берліні і між Західнім Берліном і Східньою Німеччиною, з Бонну повідомляють про майбутні відвідини до Федеральної Республіки Німеччини голови східньої комуністичної Німеччини Еріха Гоннекера.

Виступаючи на щорічній виставці в Ляйпціґу в Східній Німеччині, Гоннекер публічно заявив, що він прийняв запрошення від теперішнього канцлера Західньої Німеччини Гельмута Коля, на офіційні відвідини до Західньої Німеччини.

Це поступове покращання відносин між двома державами одного німецького народу проходить вже від кількох тижнів без жадної реакції з боку Москви.

Якщо йдеться про Америку, то є певні познаки, що Адміністрація президента Рейгена до певної міри прихильна до цього „діялогу" між двома Німеччинами. Минулого місяця, заступник державного секретаря у Вашінґтоні, Ричард Р. Бирт, відвідуючи Східній Берлін, підтвердив правильне становище американського Уряду відносно діялогу між Гоннекером і Колем. У наслідку, — як повідомляє американська преса, — орган німецької компартії в Східній Німеччині, „Ноєс Дойчлянд" на першій сторінці видрукував телеграму президента Рейгена з побажанням успіху ляйпціґської виставки.

Немає двох слів, що боннський уряд вдоволений з американської підтримки цього нового діялогу між поділеною Німеччиною. Одначе Бонн нерадо бачить прямий контакт Америки з маріонетковим урядом в Східній Німеччині, бо, на думку західньо-німецьких політиків, зносини між двома Німеччинами є „внутрішньою проблемою" німецького народу; ці політики побоюються, що затіснені зв'язки Америки з урядом Гоннекера можуть надати більшої і тривалішої легітимности східньонімецького комуністичного уряду, чого Бонн не хоче.

Німецькі спеціялісти є тієї думки, що Гоннекер не має наміру діяти проти Москви, але він старається утривалити своє власне становище. Канцлер Коль кількакратно заявлявся за відновленням американсько-совєтських переговорів про обмеження атомової зброї в Европі.

Коли американський Уряд в порозумінні з представниками НАТО впровадив нові американські атомові ракети до Західньої Европи, московські пропаґандисти віщували, що це наставить німецький народ в обох Німеччинах проти Америки. Але так не сталося. І це, мабуть, дало певний стимул Гоннекерові для більш незалежної політики відносно Західньої Німеччини. Його арґументом для Москви є це, що він домагається американсько-совєтських переговорів не менше як цього хочуть Черненко чи Громико.

Гоннекер у ніякому разі не спричинився до ігнорування загальної совєтської політики відносно Західньої Европи. Як відомо в Москві совєтські верховоди, не мають довір'я до східніх німців в такій самій мірі як до західніх німців, але вони свідомі того, що Західня Німеччина є джерелом фінансової і технологічної допомоги для Східньої Німеччини, з якої користають також інші члени Варшавського Пакту.

Покищо невідомо, куди провадить покращання відносин між двома Німеччинами, хоч є вже певні ознаки, що економічні відносини відіграватимуть першу ролю у дальшому розвитку відносин між обома Німеччинами.

Так само як канцлер Коль, так і комуністичний лідер Гоннекер говорять про „історичну відповідальність" обох Німеччин за дальшу долю не тільки Західньої Европи, але також світової політики в загальному.

З ПЕНТАҐОНУ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, що в сторону Караїбського моря наближається совєтський літаконосець „Ленінград", на покладі якого знаходяться бойові джетові літаки і військові гелікоптери та заінстальовані ракети середнього засягу. У Вашінґтоні думають, що совєтський літаконосець прибуває мабуть на вимогу кубинського диктатора Фіделя Кастра, який боїться збільшення американської військової фльоти в цьому районі світу, і для захорони сандіністського уряду в Нікарагуа. Американські патрульні човни і розвідчі літаки наглядають за курсом совєтського літаконосця, що його у цій подорожі супроводжають два інші совєтські воєнні кораблі. Совєтські військові речники досі не подали жадної причини прибуття до кубинського порту їхнього літаконосця.

Ярослав Курдидик

ВІД МАЛИХ ВОЄН ДО ҐЛЬОБАЛЬНОГО ГОЛОКОСТУ

Міжнародні мілітарні політики намагаються розгадати, мабуть, чи не одне із найскладніших питань: — Чи є будь-які познаки злагоди між Вашінґтоном і Москвою, враховуючи сюди першу зустріч віцепрезидента Буша із Черненком, після похоронів Андропова, на яких він репрезентував ЗСА. Черненко висловився, що він намагатиметься поставити дотогочасні американсько-совєтські політичні спілкування — „на більше конструктивну площину".

Очевидно, що цю вістку підхопила американська преса з немалими виявами оптимізму. Причини сподівань слід добачуватися в тому, що в однаковій мірі ЗСА і СССР зацікавлені в тому, щоб якимись ще неуточненими прийомами і засобами, перевести обмеження у своїх нуклеарних арсеналах, знаючи про те, що кожний евентуальний фінальний зудар між ними може довести до нищівної катастрофи.

Авторитетні політичні речники Заходу висовують особливі побоювання, що до зудару може причинитися кожна, навіть і незначна своїм засягом, мала війна. Для прикладу, вони згадують евентуальну війну між Ізраїлем і Сирією, між Іраком та Іраном, що у цій війні, яка вже перейшла у четвертий рік, обидві сторони погрожують „забльокуваннями і спаралізуванням" Перської затоки, або війною між Індією і Пакістаном.

Але найбільше замітне, що впарі із намаганням, відновити переговори між ЗСА і СССР — ці обидві суперпотуги підтримують потайки розбудову малих нуклеарних баз у світі. Для підтвердження замітів наводиться приклади, що щойно тепер, після зміни владування в Аргентині, виявляється, що ЗСА погодилися були продати цій країні 145 тонн „важкої води", яку вживають для контролі нуклеарної ланцюгової реакції. Цікаво, що цей продаж був офіційно одобрений, хоч Аргентина відмовляється увесь час від міжнародної контролі її нуклеарних споруд, або підписання нуклеарної непроліферацийної угоди, яка забороняє будувати атомову зброю.

Дещо позаду від неї, але не більше, як на два-три роки, відстає Бразилія. А за ними, т. зв. „атомовими претендентами", які мають у пляні виготовити свою власну атомову зброю, висовуються за чергою: Канада, Японія, Західня Німеччина, Тайван, Південна Корея, Швеція, Ірак, Лівія, Єгипет, Ізраїль і Південна Африка.

Від часу, тому 35 років, коли ЗСА привели до експльозії перших своїх нуклеарних зарядів, тільки горстка тодішніх урядів мала засоби і науковий досвід, щоб своїми впливами обмежувати членство у т. зв. „ексклюзивному нуклеарному клюбі". І до цих держав, які вже офіційно мають виготовлену атомову зброю належать: ЗСА, СССР, Великобританія, Франція, Китай та Індія.

Але з того часу країни третього світу розпочали потайки свої власні нуклеарні програми. Сприятлива частина проблеми основується у тому, що науковці значно облегшили розрібку нуклеарної енергії, чи пак теж зарядів.

Під сучасну пору нараховують понад 250 нуклеарних реакторів, розкинених по 40 різних країнах, які виготовляють плутоній, а нові вдосконалені методи значно приспішили можливість, переставитися до продукції нуклеарних зарядів. А хоч досі 114 країни підписали домовлення, що не будуть продукувати нуклеарної зброї, а тільки виключно використовуватимуть нуклеарну енергію для мирних цілей, але скільки із поміж них притримується насправді цих зобов'язань, важко збагнути; а тим паче сконтролювати... Одне із того відоме, що вищезгаданим країнам, які підписали договір, держави, які вже мають нуклеарні засоби, погодилися доставити технічний виряд та інформації, як слід виготовляти атомову енергію в широке, але мирне користування.

Однією із перших держав, що виламалася із тих, які не підписали умови продукувати атомову зброю, була Індія. А ЗСА, хоча знала про те, що Індія приготовляється до першого вибуху, але мовчки одобрила доставу плутонію з Канади. Є вістки, що Індія переводить дальші підземні випробування у пустелі Раджастану. Очевидно, що Пакістан наляканий і занепокоєний, хоч і постійно відмовляється, але — кажуть — дуже приспішено виготовлює свою зброю.

Нуклеарні знавці із Брукінґ інституту, кажуть зовсім слушно, що на самому ділі нічого не зміняється і ця тотожна загроза, що була досі, далі загрожує світові. Воно байдуже, — кажеться у цій заяві Інституту, — чи нуклеарну зброю розбудовуватимуть суперпотуги „вертикально", тобто нагромаджуванням, чи пак накопичуванням нуклеарної зброї у своїх арсеналах, — чи „горизонтально", яке приспішено поширюється і розбудовується всіми тими дотогочасними країнами, що досі ще не мали змоги виготовляти, цю понадуявну і найважливішу нищівну силу.

Петро Стерчо

ПОЛІТИЧНА ЗРІЛІСТЬ У КАРПАТО-УКРАЇНСЬКІЙ ДЕРЖАВІ

Згадуючи 45-ту річницю проголошення самостійности Карпато-Української Республіки слід відмітити деякі моменти, які сприяли успішному ходові державного будівництва в часі від 8-го жовтня 1983 року до 15-го березня 1939 року. Насамперед треба поновно підкреслити, що самостійність Карпатської України проголосив прем'єр законно діючого уряду автономної Карпатської України о. шамб. д-р Августин Волощин у Хусті у своїй промові до зібраного народу 14-го березня 1939 року. Чергового дня, в середу, 15-го березня 1939 року, це проголошення затвердив вибраний у всенародному голосуванні 12-го лютого 1939 року Перший Сойм Карпатської України. Прем'єр А. Волошин проголосив самостійність після всестороннього обміркування існуючої ситуації членами уряду, вибраними до Сойму послами та членами Президії Українського Національного Об'єднання. Отже, не зробив цього він на власну руку, а з волі речників народу.

У ході всього державного будівництва, яке тривало повних п'ять місяців, найбільшою силою народу було існування зрізничкованої єдности політиків і народу, зокрема у виступах перед чужими чинниками. Карпатські українці були поділені у своїх політичних поглядах в кінці Першої світової війни: одні змагали до здобуття якнайширшої автономії в повоєнній Мадярщині й уряд Михайла Каролі вже 22-го грудня 1918 року проголосив був конституційний закон „Руської Країни" й була іменована адміністрація, а навіть був скликаний провізоричний Сойм цієї „Руської Країни". Натомість, народні маси організувалися у своїх народних радах, від Старої Любовні під Татрами до Мармарошського Сиготу, й домагалися злуки Закарпаття з Україною. Іншої течії серед народу тоді не було.

Але карпатські українці знайшли шлях до повної одности. Зібрані делеґати від усіх місцевостей українського Закарпаття на своєму Соборі Угорських Русинів у Хусті 21-го січня 1919 року проголосили однодушну злуку Закарпаття з Українською Державою, бо підсвідомо від віків „до Києва" тяготіли їхні серця! Але Україні „встоятись не було сили..." Тоді карпатські українці знову знайшли раціональний політичний компроміс: увійти у склад новоствореної Чехо-Словацької Республіки на базі автономної держави. Ця автономія була загарантована міжнародним договором, підписаним членами Паризької мирної конференції 10-го вересня 1919 року.

У рамках Чехо-Словаччини, де карпатські українці користувались широкими правами демократичних свобід, традиційні вороги народу доклали всіх сил до того, щоб створити внутрішні фронти боротьби. Коли від початків нової політичної ситуації почав швидко розвиватися народницький рух в дусі почуття приналежности до великого українського народу, то щоб його спаралізувати, накинуто народові москвофільство в школах і в народно-просвітній праці. Довколо цього антинародного руху згуртувалися не лише московські імігранти, але й ті невдахи, які не задовольнили своїх амбіцій в політиці, шкільництві, товаристві „Просвіта" і т. п. До цього руху пристала певна частина явних мадярських і польських агентів, які навіть потворили свої політичні партії з головним прицілом ніби впровадити в життя автономію. Боротьба між „Просвітянами" й „Духновичівцями" була завзята, але... люди із собою говорили! Скоро дійшло також до релігійної боротьби, бо на тлі існуючої Греко-Католицької Церкви москвофіли почали творити православну у проводі з Степаном Фенциком, який не осягнув своєї амбіції стати мукачівським єпископом. Поділ пішов ще глибше по лінії існування 35-ох політичних партій — аґрарною, соціял-демократичною, народно-християнською і ін. Не „пасли задніх" там ані комуністи...

Цей багатопартійний поділ „процвітав" і чехи могли самі адмініструвати країною кажучи, що нема авторитетного тіла, якому можна було б передати адміністрацію автономної країни... Але народний глузд вплинув на політику! Вже у 1935 році дійшло до модусу вівенді поміж „просвітянами", на чолі з о. проф. Августином Волошином, і „Духновичівцями", що їх тоді очолював д-р Степан Фенцик. На думку проф. Августина Штефана, який був ініціятором шукання порозуміння, всі ті москвофіли, які чесно шукають свого національного „Я", скорше чи пізніше знайдуть шлях до українського народу. До речі, в часі існування Карпато-української держави чимало таких ставали активними будівничими!

У 1936 році це політичне порозуміння дійшло до такої міри, що політичні центри обидвох мовних напрямків, перша Центральна Руська-Українська Народна Рада, на чолі з о. А. Волошином, і Центральна Русска Народна Рада, на чолі з Йосифом Камінським, виготовили спільний проєкт конституційного закону про автономію Підкарпатської Руси й спільно предклали його празькому урядові з домаганням респектувати взяті на себе зобов'язання супроти карпатських українців.

Продовження буде

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Гуцалюк на порозі нового періоду

(Етюд перед виставкою)

Мистецький світ та любителі мистецтва завжди з великим зацікавленням очікують на нову виставку Любослава Гуцалюка та слідкують за його розвоєм. Гуцалюк незвичайно динамічний та інноваторський мистець. Почавши від його визволення з-під впливів течії Академії малярства (Купер Юньон) і його славного „Натюр-Морту з пирогами", він постійно шукає нових шляхів вислову свого „я" — свого таланту. Щокілька років цей маляр заскакує нас новими напрямками художнього вислову і філософією підходу до інтерпретації баченого і пережитого, часто різкими скоками, в протилежності до його попереднього періоду. Творчість його розвивається по спіралі; часто вертається до попередніх періодів, але вже розвинених надбаннями дальшого розвою. Не раз поодинокі його картини з'являються, мов ремінісценція давноминулого, бо в тому стилі він мав начебто ще щось додати, гейби нову строфу до давно закінченої збірки поезій.

І цим разом, на виставці, що її відкриття відбудеться в неділю, 25-го березня 1984 року, о годині 1-ій полудня, в галерії Об'єднання Українських Мистців Америки (ОМУА), Гуцалюк справляє нам несподіванку. Виставка тим цікавіша, що в серії 45 творів, середніх, малих і мініятюрних розмірів, що постали в роках 1983 і 1984 (більшість з Еспанії, Франції, переважно з Парижу), мов на долоні бачимо поступовий перехід з одного періоду творчости в другий. Поступово зникають лінії і вертикальний ритм, так йому питомі, а з'являються здефініовані площі, сповнені кольоритних нюансів та деталів при насиченому кольориті. Це зближує його до природи, де ліній нема - лише матеріяльний об'єм. Знову, після кільканадцятьлітньої відсутности, з'являються людські постаті, а радше їхні символи. Картини оживають гамором ярмарків та вуличних каварень, але Гуцалюк і майстер ідилічного спокою.

Чи не вперше Гуцалюк стає мінімалістом, але якже різним від нігілістичних мінімалістів в роді Ротка та інших. Його картина „Порт перед сходом сонця" при ужитті мінімальних форм композиції (дві поземі площі відмежовані по боках двома асиметричними трикутниками) і ніжних кольорів, осцилюючих перервами вертикального ритму, це клясичний тріюмфальний гимн радости природи, що проповідує мир на землі і на воді.

Домінантою творчости Гуцалюка як тепер, так і в попередніх періодах — це життєрадісність, ліризм, оптимізм, не раз овіяний меланхолією, де переважає нотка надії — „контра спем сперо", а тут доходить і душевний спокій. Лише є ще де-не-де сліди його „Штурм унд Дранґ" готичного періоду; зникають і неспокійні лінії, які ціхували його еспресіоністичний період, а з'являється олімпійський спокій, делікатна сатира, а то і протести проти ексклюзивних кляс при допомозі дуже софістикованої композиції і зіставлення кольорів, а ніколи при допомозі дешевих ефектів чи карикатури. Новиною в його творах — це софістикована „наївність" примітивістів (Шато д'Уен), сповнена ідилічної лірики. Гуцалюк інтелектуаліст високої культури і психолог і в своїх картинах розв'язує ряд малярських проблем, головно композиції і перспективи в двовимірному малярстві при допомозі кольорів і всупереч усім академічним правилам, ставлячи білий кольор перед теплими дальшими площами, та проблеми натури особистої і суспільної, і його картин не можна оглядати лише для наснаги ока, — його картини часто треба глибоко аналізувати, щоб під мімікрою гарного краєвиду чи натюр-морту знайти її глибокий сенс. Для прикладу постараюся проаналізувати лиш кілька його картин на цій виставці:

Картина „Човни рибалок": вертикальний формат, композиція незвичайно цікава і небуденна. По лівій стороні у формі великого „С" побережжя порту, де в долішньому лівому куті, згуртованих кілька човнів з маштами, і опущеними вітрилами. Лінії маштів неспокійні, кольорит човнів темний; вони роблять вражіння переполоханої отари, бо з правого боку картини, мов таран, втискається клин протилежного побережжя тут же над човнами, мов би хотів їх розторощити. Але з неба спускається на воду насичено синя стрічка, яка загороджує таранові дорогу. Це чудово відданий символ оптимізму і глибокої віри спасіння Небесним Провидінням. Оптимізм і віра підкреслені ясним кольором неба і порту.

Подібний сенс, але інакше виявлена символіка у картині „Буря надходить". На тлі темносиніх гір і гранатових хмар та темнозеленої трави, на горбку в центрі картини, є положене біле з червоними дахами село з оборонною баштою, ярко освічене невидимим сонцем. Образ грізно-ідилічний віє спокоєм, там бо за тими ясно освіченими мурами є люди — сховані, безпечні.

Картина „Кафе в Боа Больонь". Коли я звернув увагу на цю незвичайно сильну картину Гуцалюк пояснив: „Це каварня для багатих снобів і таким лапсердакам як я і ти, нема чого там пхатися, бо нас не впустять". Свої почування передав Гуцалюк майстерно із допо-

Закінчення на ст. 4.

Мирослав Прокоп

У 40-РІЧЧЯ УГВР

І.

З днем 15-го липня ц. р. минає 40 років від часу створення в Україні Української Головної Визвольної Ради. Згідно з її основоположними актами, отже Платформою, Універсалом та Устроєм, вони ставила перед собою подвійне завдання: а) бути верховним політичним керівним центром для діючих тоді на українських землях організованих повстанських та підпільних сил; б) репрезентувати перед стороннім світом вільну волю українського народу, його прагнення і боротьбу за державну незалежність.

Перше завдання було зумовлене тим, що в умовах німецької окупації України та повернення на Україну російських большевиків, одна політична організація, себто ОУН, і мілітарно-політична формація УПА були головними чинниками організованої боротьби українського народу, але жадна з них не присвоювала собі права діяти як верховне політичне керівництво народу, і обидві визнавали потребу його створення.

Друге завдання УГВР — себто репрезентація визвольної боротьби і прагнень народу назовні, логічно випливало з конечности протиставитися намаганням Берліну і Москви творити і показувати світові фальшивих репрезентантів волі українського народу. Німецькі окупанти робили це дуже пізно і недоладно: про політичну співпрацю з українцями вони заговорили щойно тоді, коли Німеччина знайшлася в обличчі повної катастрофи.

Інакше Москва. Вона від перших днів німецької агресії підняла прапор „суверенної української держави" і його зручно використовувала зарівно для мобілізації українського гарматнього м'яса, як і для того, щоб виєднати на Заході визнання для своїх уесесерівських маріонеток як здогадних речників волі українського народу. Поява УГВР мала заперечити ці фальшиві мандати ворогів та їхніх ставленників.

Підготова до створення УГВР і її заіснування відбувалися у дуже важких умовах зовнішньо-політичного та внутрішнього характеру.

Зовнішньо-політично ми були у важкому становищі, бо тоді точилася на українських землях війна німецького і московського імперіялізму за панування над Україною. Одні і другі заперечували право українського народу бути володарем своєї землі. У той же самий час не було у світі ніякої сторонньої сили, яка була б заінтересована в існуванні самостійної української держави і була б готова підтримати визвольну боротьбу українського народу.

Наші внутрішньо-політичні труднощі були подвійні. Поперше, вони були результатом загального тодішнього ослаблення українського народу, подруге, вони випливали з внутрішньо-політичного укладу існуючих на Україні організованих чи неорганізованих політичних сил.

Слід пригадати, що напередодні війни, особливо у 1930 роках, наддніпрянську Україну навістили великі трагедії. Мільйони людей згинули у штучно організованому Москвою голоді, розстріляно або заслано в концтабори тисячі діячів української культури, професійної інтелігенції, звичайних громадян. У кращому становищі були у міжвоєнному періоді західні українські землі, хоч і там окупантські режими, головним чином, польська влада, завдали чимало ударів українській національній субстанції.

Коли, однак, прийшла війна, то, незалежно від фізичного і духового виснаження, наддніпрянські українці виявили в перших тижнях німецької окупації велику національну динаміку. Стихійно творилися громадські організації, наладнувалося зруйноване війною суспільно-економічне життя, відроджувалася Українська Православна Церква, культурна діяльність, преса, школи, а навіть зроблено спробу виступити на арену життя як репрезентативний політичний центр у постаті Української Національної Ради, створеної в Києві 5-го жовтня 1941 року. Правда, причетні до цієї Ради, як і загалом до тамошнього громадського руху були в Києві західньо-українські діячі ОУН під проводом полк. Андрія Мельника, з яких деякі, як Олена Теліга, Іван Рогач, Орест Чемеринський-Оршан, Микола Кузьмик, Петро Олійник та інші заплатили за це життям.

Ще більший розмах самоорганізації виявили вже в перших днях війни українці західніх областей, при чому, політичну сцену там зразу опанувала ОУН під проводом Степана Бандери. З її ініціятиви проголошено у Львові вже 30-го червня 1941 року відновлення державної незалежности України і створено Українське Державне Правління, очолене Ярославом Стецьком. Як відомо, акт проголошення, зокрема його форма, мали чимало слабостей, але тим не менше, це був вияв вільної волі українського народу і подія історичного значення. У час, коли з українських земель втікав один окупант і приходив інший, дійсний господар цієї землі був зобов'язаний зголосити своє історичне право володіти собою.

Дії ОУН під проводом Бандери (тому, що Бандера був ув'язнений у німецькому концентраційному таборі, провід цієї ОУН очолював від липня 1941 року до травня 1943 року Микола Лебедь, а від того часу Роман Шухевич (аж до своєї смерти в бою з большевиками 5-го березня 1950 року) мали в умовах німецької окупації вирішальний вплив на організацію підпільної, а згодом і повстанської боротьби. Про це рішала зарівно організована сила цієї ОУН, її кадри, як також її чітка програма протинімецької боротьби. Керівникам цієї ОУН було зрозуміло, що після відверто проклямованих плянів перетворити Україну в німецьку колонію, не може бути ніякого компромісу між основною метою української визвольної політики, себто самостійною Україною і німцями, — подібно, як такого компромісу не може бути з Москвою.

Тому вже з перших місяців німецької окупації ми плянували і проводили українську визвольну політику як політику третьої сили між двома імперіялізмами, які прагнули володіти Україною. Така плятформа знайшла свій вислів у тодішній підпільній літературі ОУН, в якій ми відверто закликали до боротьби проти німецьких окупантів, зокрема проти таких виявів їхньої колонізаційної політики як непосильні здачі хліба, насильні вивози працездатного населення на невільничі праці до Німеччини, грабунок культурних цінностей і подібне. Така плятформа здобула для ОУН зрозуміння і признання головно серед населення Наддніпрянщини.

(Продовження на ст. 4)

Ліга Української Православної Молоді
Ню Йорк — Ню Джерзі Округи
влаштовує

ДУХОВНИЙ ВЕЛИКОПОСНИЙ КОНЦЕРТ

в неділю, 25 березня 1984 р., о 3-ій год. по пол.
в українській православній церкві
св. Троїці в Ірвінґтоні, Н. Дж.
при 830 Lyons Avenue, Irvington, N.J.

В Концерті беруть участь церковні хори:

св. Троїці в Ірвінґтон , Н. Дж.;
св. Вознесіння в Мейплвуд, Н. Дж.;
св. Димитрія в Картерет, Н. Дж.;
св. Юрія в Ярдвілл-Трентон, Н. Дж.;
св. Вознесіння в Кліфтон, Н. Дж.;
св. Андрія в С. Бавнд Брук, Н. Дж.

Дохід з Концерту призначений на стипендії нашої молоді.

ПРОСИМО ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО ПРИБУТИ ЧИСЛЕННО.

ОКРУЖНА УПРАВА ЛІҐИ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ МОЛОДІ

УКРАЇНСЬКО-ЄВРЕЙСЬКЕ ТОВАРИСТВО
повідомляє, що
у вівторок, 3-го квітня 1984 р., о год. 6:30 веч.
відбудеться
в Ню Йорку, в залі ч. 23 Народного Дому, 140 2-га Ave.
ДОПОВІДЬ на тему:
ДОПОМОГА УКРАЇНЦІВ ЄВРЕЯМ ПІД ЧАС ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ
яку виголосить **ЯКІВ СУСЛЕНСЬКИЙ** з Єрусалиму,
голова Українсько-Єврейського Т-ва в Ізраїлі

Увага! Увага!
Дорогі Подруги і Друзі!
В Україні вдруге засуджено молодого, надійного журналіста

Валерія Марченка

на 15 літ ув'язнення.

Валерій Марченко важко хворий.

Від його матері наспіла телеграма до Папи Павла II й до українців у вільному світі з проханням рятувати її сина.

На доручення КПСтаршини всі пластуни висилають телеграми в днях 24 і 25 березня ц. р. до Президента Реґена з проханням підтримати звернення матері, якої син карається за те тільки, що любить Свою Батьківщину-Україну.

Друзі! Сповніть пластовий обов'язок, допоможіть страдальній матері.

КРАЙОВА ПЛАСТОВА СТАРШИНА

Адреса Президента Реґена:

THE HON. RONALD REAGEN
President of the U.S.
The White House
Washington, D.C. 20500

ВЖЕ ПОЯВИВСЯ НА РИНКУ
II-ий ТОМ АНГЛОМОВНОЇ ІСТОРІЇ

AN INTRODUCTION TO UKRAINIAN HISTORY

роботи **Д-ра М. ЧИРОВСЬКОГО**
що покриває роки 1350-1800, (литовські і козацькі часи)

КНИЖКУ МОЖНА ЗАМОВИТИ:

1. SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY
63 Fourth Avenue, New York, N.Y. 10003
або
2. PHILOSOPHICAL LIBRARY, INC.
200 West 57th Street, New York, N.Y. 10019
Ціна примірника **$25.00**

ПОВІДОМЛЕННЯ

Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка

З жалем повідомляємо наше громадянство, що **диригент Капелі маестро Григорій Китастий несподівано поважно занедужав** і Капеля опинилася в дуже складній ситуації щодо зреалізування запланованої на надходячу весну концертової поїздки Капелі по громадах Заходу. **Це примусило нас перенести згадану концертову поїздку на наступний сезон, на весну 1985 року. План поїздки подаємо нижче.**

Надіємося, що Капеля й цим разом вийде зі скрутного положення, а маестрові Григорієві Китастому бажаємо привернення повного здоров'я та повернення до так цінної мистецької праці.

Sunday, May 5, Toledo, 8:00 p.m.
Saturday, May 11, Phoenix, 8:00 p.m.
Sunday, May 12, Los Angeles, 8:00 p.m.
Monday, May 13, Monterrey, 8:00 p.m.
Tuesday, May 14, San Francisco, 8:00 p.m.
Wednesday, May 15, Rest and travel 8:00 p.m.
Thursday, May 16, Vancuver, 8:00 p.m.
Friday, May 17, Kelowna, 8:00 p.m.
Saturday, May 18, Calgary, 8:00 p.m.
Sunday, May 19, Lethbridge, 3:00 p.m.
Monday, May 20, Edmonton, 8:00 p.m.
Tuesday, May 21, Saskatoon, 8:00 p.m.
Wednesday, May 22, Regina, 8:00 p.m.
Thursday, May 23, Winnipeg, 8:00 p.m.
Friday, May 24, Thunder Bay, 8:00 p.m.
Saturday, May 25, Minneapolis, 8:00 p.m.
Sunday, May 26, Chicago, 6:00 p.m.

ПОЛІЦІЯ І ПРАЦІВНИКИ секретної служби арештували біля Білого Дому жінку, яка переїжджаючи своїм автомобілем, зупинялася біля кожної в'їздної брами до Білого Дому і робила враження, що вона силою хоче заїхати на подвір'я. Побоюючись терористичного акту, подібного до самовбивчого атентату в Бейруті, у якому загинуло 141 американських вояків, поліція зупинила автомобіль, силою дісталась до середини і витягнула з нього жінку, яку опісля амбулянсом відвезли до шпиталю на психіятричну перевірку.

Нове видання Дому Науки: „Річник українознавства 1983"

Старанням Управи Дому Науки видано черговий Річник німецькою мовою за 1983 рік, що є одночасно 20-им числом „Звідомлень" нашої установи („Міттайлюнген"), які виходили під цією назвою від 1965 до 1981 року та були перейменовані 1982 року на „Річник українознавства" Дому Науки, з уваги на поширений об'єм і систематичну появу з великою кількістю наукових статтей про Україну.

Річник Українознавства під цю пору — це фактично найповажніше джерело інформацій про українознавчі питання й проблеми для всіх тих, передусім німецькомовних установ, інститутів та приватних осіб, котрі зацікавлені в проблематиці Східньої Европи. Як і в попередніх роках, також і цього року ми розсилаємо це нове число до різних бібліотек, університетських славістичних інститутів та окремих осіб у 27 країнах світу.

Новий Річник містить наукові статті з історії України, з української літературної творчости і мистецтва, а також інформації про українські наукові, конфесійні і громадські інституції та рецензії на нові актуальні видання. Відзначаючи 65-річчя проголошення Української Народної Республіки, в новому Річнику поміщено статтю Л.Винара про дві автобіографії Михайла Грушевського, вшановуючи творця УНР у 50-ліття його смерти. Далі поміщено у ньому такі статті: А. Жуковського про створену 1918 року Українську Академію Наук; Ю. Кульчицького — про українську повстанську боротьбу 1918-1924 рр.; статтю В. Косика про голод на Україні 1933 року; Г. Штадтмюллера — про нове видання В. Кубійовича „Етнічні групи Південнозахідньої України (Галичини) на 1.1.1939 року з етнографічною картою"; студії: Т. Мацькова про Івана Мазепу і Б. Цюцюри про Галицький парлямент. У літературознавчому відділі поміщено праці І. Качуровського про український Парнасизм та Я. Славутича про Василя Стуса. Г. Васьокович пише про систему освіти в Україні у першому десятиріччі совєтської окупації. З ділянки українського мистецтва поміщено статтю С. Гординського про скульптора і графіка В. Масютина, ілюстровану його мистецькими медалями з зображенням видатних постатей нашої історії, та статтю В. Янева про творчість українських мистців з приводу кількох мистецьких виставок по різних містах Німеччини. Стаття ілюстрована численними кольоровими репродукціями. До історії Церкви належать статті: о. І. Патрила з нагоди сторіччя реформи ордену Отців Василіян і слово італійського архиєпископа Л.Ф. Камповілля на святі в Римі, що відбулося у 20-ліття звільнення Патріярха Йосифа з совєтської неволі. У розділі „Ювілеї" Юрій Шевельов відзначає наукову діяльність Олекси Горбача у його 65-ліття. Крім того, в „Річнику" поміщено статтю О. Домбровського, у якій відзначається 20-річчя „Українського Історика" в ЗСА та інші актуальні інформації й звідомлення трьох установ Дому Науки (УВУ, НТШ та УТГІ) з діяльности за 1982 рік.

Обсяг цього нового Річника має 400 сторінок друку і ми запрошуємо ласкаво замовляти його в нас для поширення серед чужинців. Управі Дому Науки дуже залежить на тому, щоб і в майбутньому видавати „Ярбух дер Українекунде" щороку в подібному обсягу. Це, однак, пов'язане з великими коштами. Тому ми змушені звернутися, як щороку, до наших читачів і прихильників з проханням надсилати нам свої щедрі пожертви, за що заздалегідь висловлюємо нашу найщирішу подяку. Просимо слати пожертви на таку адресу: Arbeitsund Förderungsgemeinschaft der Ukrainischen Wissenschaften, e. V., Pienzenauerstrasse 15, 8000 München 80, PSchkto. Nr. 193220-805, Postscheckamt München.

В Ню Йорку...

Закінчення зі ст. 1.

Карпатської України дало великий національний підйом для цілої Галичини.

Однохвилинною мовчанкою присутні вшанували борців з усіх земель України, які віддали своє життя в обороні національних прав Карпатської України.

Д-р Степан Росоха, колишній заступник голови Сойму Карпатської України, телефоном з Фльориди привітав учасників семінара, згадуючи коротко про 1939 рік у Карпатській Україні й боротьбу січовиків з мадярськими наїзниками.

Після доповідей було стверджено, що влада Карпатської України ніколи не діяла під впливом чужинецьких інтересів, а все, що вона робила, діялося з ініціятиви народу й вибраним всенародним голосуванням його проводу.

Отець ігумен і парох церкви св. Юра Патрикій Пащак, ЧСВВ, провів молитву, а відтак усі смакували сиро-рибну перекусу, яку приготував колишній шеф Лінгоф ресторану в Квінсі, Володимир Піснюк. При спільній перекусці ряд представників місцевих організацій мали нагоду обмінюватися думками про славне минуле 14-го і 15-го березня 1939 року в Карпатській Україні.

Карпатський Дослідний Центр постав у 1956 році з ініціятиви Юліяна Ревая.

Завданням КДЦентру було й є провадити освідомлюючу працю, в першу чергу, серед карпатських русинів в ЗСА. Члени КДЦентру: Ю. Ревай, д-р П. Стерчо, д-р Іван Фізер, д-р Михайло Пап і д-р В. Вереш, дали ряд доповідей у Філядельфії, Піттсбурзі й Ню Йорку в авдиторії церкви св. Марії при 16-ій вулиці в Ню Йорку й про ті доповіді своєчасно звітувала українська преса. Завданням КДЦентру ім. Юліяна Ревая є наукова праця з ділянки історії Карпатської України. Цю працю серед карпатських русинів плекав колишній прем'єр Карпатської України Ю. Ревай і по його смерти, за його віддану працю для Карпатської України й американських русинів, цей Центр названо його іменем.

ПРОКУРОР, ЯКИЙ ЗАЙМАЄТЬСЯ справою норвезького шпигуна, колишнього працівника міністерства закордонних справ Норвегії, 41-літнього Арне Трегольта, заявив у понеділок, 19-го березня, що обвинувачений у шпигунстві в користь Совєтського Союзу Трегольт, шпигував також для Іраку. Сам Трегольт признався поліції, що він отримав 25,000 долярів за таємні документи, передані іракському службовцеві Радгі Мохаммедові, який працює тепер в іракському посольстві в Парижі. Трегольт зустрівся вперше з тим видатним іракським агентом у 1980 році в іракському посольстві в Атенах і погодився тоді постачати йому таємні норвезькі документи за 20,000 долярів річно.

АСАМБЛЕЯ НЮЙОРКСЬКОГО стейту голосами 84 до 62 прийняла законопроєкт про введення смертної кари в стейті за зумисні вбивства. Прихильники цього законопроєкту заявили, що нюйоркський стейт конечно потребує кари смерти, бо на протязі останніх сімох років в цьому стейті було замордовано при допомозі зброї і насильства понад 14,000 осіб. Голосування однак виказало, що асамблея не матиме відповідної кількости голосів, щоб відкинути вето губернатора Маріо Квомо, яке він погрожує накласти на схвалений обидвома палатами законопроєкт.

Широко розійшлася сумна і болюча вістка про смерть одного з видатних членів ОУН і УНРуху сл. п. проф. М. Михалевича, який помер після довгої й важкої недуги 9-го лютого 1984 року.

У неділю, 12-го лютого ц.р., в церкві Св. Покрови у Філядельфії о. протопресвітер Михайло Борисенко відправив Панахиду; тлінні останки Покійного лежали в церкві, де цілий час читано за старим нашим релігійним звичаєм псалтир. У понеділок, 13-го лютого, тіло Покійного перевезено до Бавнд Бруку, де в церкві св. Андрія Первозванного о. протопресвітер М. Борисенко відправив Заупокійну Службу Божу та попрощав від себе, від родини та всіх присутніх видатного громадянина, відданого члена Української Православної Церкви та члена Українського Націоналістичного Руху св. п. проф. М. Михалевича. Він вказав на глибоку відданість Покійного українській справі й її служінню, на його повсякденну працю та любов до своєї родини.

Після цього прийшла болюча хвилина прощання Покійного його родиною, друзями, приятелями та відпровадження тіла на вічний спочинок, недалеко могил його великого друга, голови ПУН Олега Штуля-Ждановича та голови ПУН Дениса Квітковського, які спочивають на цьому національному цвинтарі-пам'ятнику, заснованому Блаженнішим Митрополитом Мстиславом.

Над могилою ще раз прощав сл. п. Покійного протопресвітер М. Борисенко, а після того від ПУН прощав д-р Зенон Городиський, від ТП ОУН і ЦУ ОДВУ д-р Богдан Шебунчак і особисто від себе інж. Богдан Гасюк. В прощальному слові від ПУН д-р Зенон Городиський, складаючи співчуття горем прибитій родині, підкреслив творчий 50-літній шлях св. п. проф. Михайла Михалевича для добра української справи і Українського Націоналістичного Руху. Покійний походив, — підкреслив промовець, — із старого козацького роду, давні предки якого — прапрадід по матері відзначився в обороні Батурина, столиці часів Гетьмана Мазепи проти московських орд Петра Першого в битві, яка вирішила долю України на довгі століття.

При цьому варто відмітити, що дружина Покійного Ніна Михалевич посвоячена із Русовими, була нащадком шведського генерала Ліндфорса, який дістався до московського полону в битві під Полтавою в 1709 році. „Долі треба було подбати, казав св. п. М. Михалевич, щоб ми: Ніна, нащадок шведського генерала, і я, нащадок оборонця Мазепинської столиці Батурина, зустрілися в Празі і побралися, щоб спільно продовжувати незавершену справу предків."

Св. п. професор, як емігрант із 1930-их років, геройчно пробився із родиною через совєтський кордон, включився в ряди ОУН, брав участь в Другому (Римському) ВЗУН в 1939 році і від того часу постійно давав свій творчий вклад в ідеологічно-програмовий та організаційний ріст Націоналістичного Руху. Як один із найближчих співробітників сл. п. д-ра Олега Ольжича-Кандиби він, як член Культурної Референтури ПУН, приймав активну участь в Карпато-Українському Зриві, в якому ОУН відіграла дуже видатну революційно-політичну, військову та національно-культурну ролю.

В час Другої світової війни він разом із членами Культурної комісії, очолюваної д-ром Олегом Ольжичем-Кандибою, та з такими її видатними членами як Олена Теліга, Іван Рогач, Орест Оршан-Чемеринський, Олег Лащенко, Марко Антонович й інші, відіграли велику ролю у національному відродженні столиці Києві в 1941-42 роках, що назавжди залишиться одною із найсвітліших і історично знаменних сторінок революційно-політичної дії ОУН на центрально-осередніх землях України.

Переїхавши на терен ЗСА на постійне поселення, сл. п. М.Михалевич писав в одному листі про ролю еміграції: „Начужині, в яку я ніколи не спромігся „врости" або хоч „вростати", без всесильного „цементу" землі предків, наша еміграція нічим не зможе відрізнитися від історії багатьох еміграцій інших народів".

Хто знав професора, той міг сказати, що він, як ніхто інший із-поміж нас, сучасників, відчував глибоке історичне значення Симоненкових слів, що за його батьківщину „громотить над світом люта битва" за її „життя" і її „права".

Після похоронних відправ та прощання Покійного над могилою і відспіванням „Вічної Пам'яті" та пісні „Видиш, брате мій" родина Покійного запросила всіх присутніх на тризну, яку відкрив молитвою о. М. Борисенко, а провадила д-р Наталія Іщук-Пазуняк. Хоч це був будній день на залі було понад 80 осіб. За головним столом сиділа родина св. п. М. Михалевича: дружина Ніна, дочка Ірина Ткаченко із чоловіком Федором і дітьми, дочка Олена, дочка Ольга Рудакевич із чоловіком Євгеном і дітьми, син Тарас та племінник Василь Филипович із дружиною Лідою та дітьми.

Проф. д-р Н. Іщук-Пазуняк, відкриваючи трапезу, змалювала постать сл. п. Покійного як людини великого знання і особистої культури, палкого патріота, великого мистця та мислителя, як людину дуже близьку їй, якого вона уважала неначе своїм рідним братом. Вона також підкреслила свою близькість до родини Михалевичів, в якій панувала глибока традиція, культура та давні звичаї української сім'ї. Після цього глибоко-зворушливого вступного слова, в якому вона підкреслила велику втрату, яку понесли не тільки родина Покійного, не тільки його друзі і приятелі, але вся українська громада, д-р Н. Іщук-Пазуняк попросила присутніх друзів та приятелів поділитися своїми спогадами і думками про св. п. професора.

Виїмково цікавими були виступи двох давніх приятелів Покійного із Праги, а також учасників подій в Києві в 1941-42 роках, д-ра М. Антоновича і д-ра О. Лащенка. Обидва вони у своїх історичних спогадах змалювали постать Покійного на тлі „української Праги" в 30-их і 40-их роках, в якій саме творилася підготовка до великих подій і ролі ОУН, яку вона відіграла в карпато-українському зриві та подіях в столиці України і на всіх теренах центрально-осередніх землях нашої батьківщини. Із великим теплом та зворушенням згадав і схарактеризував Покійного інж. Богдан Гасюк, підкреслюючи вміння його знайти мову із кожною українською людиною, без уваги на її вік, політичні переконання, соціяльне становище, наголошуючи його вміння знайти дорогу до молоді.

Два мешканці Філядельфії і друзі проф. М. Михалевича, інж. М. Нич і М. Ящук, прощали його зворушливо; перший від громади у Філядельфії, другий від СВУР, підкреслюючи доброзичливість, піддержку та допомогу українській громаді, яку кожночасно виявляв Покійний. Теплим словом згадав про свої особисті зв'язки і зворушливі розмови із Покійним голова мистецького клюбу у Філядельфії д-р П. Клюк, підкреслюючи, що всі розмови з проф. Михалевичем завжди були на високому рівні і давали йому поглиблення його інтелектуального досвіду та поштовху до праці. Зворушливий був спогад сина сл. п. О. Ольжича, інж. Олега Кандиби. Син великого поета-революціонера і в.о. голови ПУН д-ра Олега Ольжича-Кандиби з великою теплотою згадував Покійного як співробітника свого батька. О. Кандиба зазначив, що Покійний залишив видатний слід в українському націоналістичному русі, в українській культурі, в українському мистецтві — і цим він залишиться із нами на довгі роки, як зразок великої людини і громадянина.

На кінець д-р Н. Іщук-Пазуняк, яка вкоротці виїжджає до Австралії організувати та викладати на катедрі української мови в університеті в Макварі недалеко Сіднею, подякувала присутнім за участь і згадки про сл. п. М. Михалевича та попросила до слова дружину та сина Покійного. Дружина Ніна Михалевич зі зворушенням подякувала о. протопресв. М. Борисенкові за похоронні відправи та слова потіхи, промовцям над могилою та авторам спогадів про Покійного за вислови щирого співчуття від друзів і представників філядельфійської громади. Присутні на тризні склали свої пожертви на Визвольний Фонд і „Українське Слово", збіркою яких зайнялися Іван Яремчук і інж. М. Нич.

Після кінцевої молитви та відспівання пісні „Видиш, брате мій" закінчено цю добре зорганізовану тризну, на якій віддано останній салют дорогому і заслуженому діячеві українського націоналістичного руху, великому патріотові і відданому громадянинові.

З. Г-ський
ПС ІСНО

Остання дорога націоналістичного діяча

(З приводу похоронів сл. п. проф. Михайла Михалевича)

Ділимося сумною вісткою з Приятелями
про відхід до Вічности 14-го березня 1984 р. у Мілвокі, Віск.
нашого Найдорожчого
МУЖА, ТАТА І ДІДА

бл. п.

СТЕФАНА ТИНДИКА

нар. у Судовій Вишні, Галичина, проживши 81 років.

Горем прибита:
дружина — ІВАННА
діти —
ІРЕНА ВОЛОВЧУК з мужем ВОЛОДИМИРОМ
БОГДАННА ДУШИНСЬКА з мужем ВОЛОДИМИРОМ
ЯРОСЛАВА ПИСКІР з мужем АНДРІЄМ
СОФІЯ МАСНИК з мужем ЕВСТАХІЄМ
внуки —
ДАРІЯ ПЛЯШКЕВИЧ з мужем БОРИСОМ
ХРИСТИНА КАМЕРОН з мужем БРУСОМ
МАРТА ВАН РАЛД з мужем БЕНОМ
РОМАН, ЮРІЙ І ХРИСТИНА ПИСКІР
та ближча і дальша Родина в Америці та закордоном

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями та Знайомими,
що в п'ятницю, 2-го березня 1984 р. в Баффало, Н. Й.,
несподівано, відійшла у Вічність
наша Найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ І СЕСТРА

сл. п.

МАРІЯ МАНДЗІЙ

(з дому КОЦАЙ)

народжена в 1908 р. в селі Слобода Золота, повіт Бережани.

ПОХОРОНИ відбулися 6-го березня ц. р. з похоронного заведення п. Ольги Слотюк до церкви св. Миколая, а відтак на цвинтар св. Матея в Баффало, Н. Й.

Горем прибиті:
муж — ПЕТРО
син — ВАСИЛЬ з дружиною АНІЗІЄЮ та сином АДРІЯНОМ
дочка — ТАНЯ з мужем МИКОЛОЮ ПАСЛАВСЬКИМ і дочками НАТАЛЕЮ та ХРИСТЕЮ
брати:
МИХАЙЛО з дружиною КАТЕРИНОЮ
БОГДАН
ВОЛОДИМИР з дружиною ЕВОЮ
ГІЛЯРІЙ з родиною в Україні
та ближча і дальша Родина в Україні і на еміґрації

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих,
що в понеділок, 19-го березня 1984 р. упокоїлась в Бозі, на 74-му році життя,
наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБУНЯ І СЕСТРА

бл. п.

АННА КАЛИНОВСЬКА

уроджена на Харківщині, Україна.

ПАНАХИДА — у середу, 21-го березня 1984 р. в похоронному заведенні Bizub в Кліфтоні, Н. Дж., год. 8:30 веч.

ПОХОРОН — в четвер, 22-го березня 1984 р., о год. 9-ій ранку з української православної церкви Успення Пресв. Богородиці при Бруд вул. у Кліфтоні, Н. Дж., на українському православному цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
чоловік — ДМИТРО
дочки:
АЛЕКСАНДРА ПОЙЗЛЕР з чоловіком
ІРЕНА АЛЕКСАНДРОВИЧ з чоловіком
син — ВОЛОДИМИР з дружиною МАРІЄЮ
внуки — ВІРА, КЛАВДІЯ, ЕЛТОН, ЛУЇС І ЮРЧИК
брат — ІВАН в Англії
сестри:
ГАЛИНА в Німеччині
ЛЕСЬКА в Україні
двоюрідний брат — ПАВЛО

Гуцалюк...

Закінчення зі ст. 2.

могою композиції і кольорів. У самому центрі картини — ряд яркочервоних парасолів, під якими ряд чорних постатей, що стоять на терасі першого поверху білої споруди каварні з помаранчевим дахом; на партері відкриті лиш одні двері, до яких доступ хоронить якась невиразна постать. Ціла споруда оточена з усіх сторін густим темнозеленим лісом. Композиція вишукано проста: поземий прямокутник каварні уміщений в центрі картини, оточений вертикальним лісом і перерізаний вертикальним деревом. Кольорит контрастуючий: зелено-червоний і біло-чорний. Замкнений прямокутник у прямокутнику картини символізує ексклюзивність серед вільного (зеленого) світу, до якого червоні парасолі і темна постать забороняють вступ.

Звертаю ще увагу на символіку таких картин, як „Понт Марі", „Затишний куток" та інші; їх глядачі виставки самі зможуть проаналізувати.

Іван Заяць

Пластуни Ню Йорку мандрували в зоряних просторах

У неділю, 23-го лютого ц. р., відбулася в Ню Йорку традиційна костюмова забава пластового новацтва, яка збирає, звичайно, не лише пластову дітвору, але також велику кількість того наймолодшого „дорослу", що рік-два пізніше вступає в члени Пласту.

Кожного року забава має інакшу тему та відповідну до того казку-розповідь, в акції якої беруть участь усі новаки й новачки, відповідно підготовані до того своїми виховниками. Довгими роками авторкою казок і душею цих новацьких імпрез була відома новацька виховниця, тепер голова КПСтаршини в ЗСА, пл. сен. Евстахія Гойдиш.

Цим разом переведення новацької костюмівки і її підготову вперше перебрали молоді виховниці та виховники, які вив'язалися із свого завдання блискуче. Її змістом була така близька нашій теперішній дітворі мандрівка у зоряні простори за допомогою компютерів, зустріч з істотами з інших плянет, все те, що наші діти так добре знають із книжок, фільмів, але ніколи не слухають українською мовою та з українськими персонажами.

І ось у заповненій дітворою та батьками залі школи св. Юра в Ню Йорку у соняшне зимове пополудне в місяці лютому цього року розвинулася драматична акція переживань малого українського хлопчини Зоряна Меденка, який, граючись своїм компютором, прикликує до себе царя планети Ари, та разом із ним летить ракетою у космічні простори на „міжплянетний фестиваль". Там зустрічає він постаті з різних плянет, що виводять свої танки у прекрасних, екзотичних строях. Тут були і принцеси зі зірки Орани та Ари, і князівні з плянети Окаси і аратарики з місяця Ендор і зореплавці з плянети Сано і бурсуни з місяця Бола-Бола. Коли захоплений Зорян постановляє вже залишитися поміж ними, мале погане сотворіння, що колись відвідало Землю, переконує його, що таки треба повертатися „додому", бо ніде не є так добре, як у своїй батьківщині. Малий хлопчина постановляє повернутися таки на Землю до своїх батьків і до свого українського середовища, а коли ракета приземлюється біля його хати, його вітають як героя, як першого вільного українського астронавта, везуть відкритим автом через вулиці міста, а діти зі синьо-жовтими прапорчиками у вишивках провожають його у тріюмфальному поході.

Діти з гурту „Пташат при Пласті" вітають українського астронавта.

Принцеси з плянети Ари.

Затримавши подих, у повній тиші слідкували глядачі за перебігом розповіді й акції, яку супроводила бездоганно технічно приготована музика і так добре знані усім звуки вилету ракет, які не раз довелося чути у справжніх випусках космічних суден. Драматичному перебігу акції допомагали дбайливо виконані декорації і світляні ефекти, включно із ракетою, що „летіла" попід стелю у великій залі, приземлюючись на плянеті Ара, і автом,яке „їхало" по вулицях українського міста.

Розповідь, яку переживала сотня дітей і понад 200 батьків й інших членів пластових родин, приготовила і прегарно виголосила ст. пл. Марта Зелик, яка приїхала для цього із своєї праці у Вашінгтоні, а новачок і новаків підготовили до участи у казці сестрички і братчики під проводом своїх гніздових ст. пл. Софійки Зелик і ст. пл. Андрія Ганкевича з допомогою ст. пл. Ані Богачевської, що навчила новаків танцювати. Найбільше, однак, праці вклала ст. пл. Оля Стасюк, на рамена якої лежали відповідальність за декорації, підібрання музичних ефектів, що їх виконав Марко Сидорак, батько одної з новачок і власник музичної студії „Електронова", та проєкти строїв новацтва.

Господарями костюмівки були, як і кожного року, члени гуртка Пластприяту в Ню Йорку під проводом голови Галини Гошовської, що відкрила імпрезу. Усі вони з повною посвятою провели всю адміністраційно-господарську, невдячну працю, яка, однак, конечна для матеріяльного успіху. До неї належало, між. іншим, проведення малої і великої виграші, для якої щедро пожертвували свої праці наші передові мистці та поодинокі підприємства міста Ню Йорку. Проголошення виграшів цієї льотерії було одною із кульмінаційних точок забави, що почалася після закінчення програми.

Забава проходила під опікою новацьких сестричок та їхніх помічниць, які, зокрема, щиро зайнялися наймолодшими учасниками - дітворою передновацького віку, що так численно явилася в костюмах та під опікою своїх батьків. Зокрема майже повністю прибули діти із садочка 83-го Відділу Союзу Українок, під опікою своєї учительки Є. Вацик.

На костюмову забаву загостили парох церкви св. Юра о. Патрикій Пащак, ЧСВВ, і щирий приятель пластової молоді о. Севастіян Шевчук, ЧСВВ, та керівник Студії Мистецького Слова Лідія Крушельницька.

Імпрезу розпочала від Станичної Старшини в Ню Йорку заступниця станичної ст. пл. Оксана Куровицька, яка у своєму слові привітала численно зібраних дітей, їхніх батьків та гостей, подякувала усім членам Управи на руки голови Пластприяту Г. Гошовської, за великий вклад праці у зорганізуванні новацької костюмівки і підкреслила, що це вперше вона повністю підготована і переведена молодими виховниками з рядів старшого пластунства.

Захоплення присутніх батьків взірцевим перебігом костюмівки та актуальною темою, в яку молоді організатори вклали український зміст і підшукали українське назовництво, користуючись для цього творами Олеся Бердника, були найкращою нагородою для цієї групи молодих виховників, які, не дивлячись на різні труднощі, взялися за таке відповідальне діло.

Успіх мандрівки „В зоряні простори" є доказом, що можна спокійно глядіти в майбутнє продовжування таких традиційних вже пластових імпрез.

О. К.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСВТ „Ч.Січ" — „Бразіл" С.К. 1:0

УСВТ „Ч.Січ" — Берген Рейдерс 0:0

Цими двома залеглими змаганнями, що відбулися 18-го і 25-го лютого ц.р., перша дружина „Ч.Січі" закінчила першу рунду турніру „Вітерійо Поццо".

Здобувши дальших три точки, „Ч. Січ" остаточно зайняла друге місце в показнику табелі ігор II-ої групи цим самим заквалі-фікувалася до чергової рунди, в якій визначуються чотири півфіналісти турніру, що змагатимуться за найвищі нагороди.

Як і в п'ятьох попередніх виступах, українські футболісти значно переважали обидвох своїх суперників, технічно, комбінаційно і в швидкості, але тієї значної переваги не використав вповні нападдружини, що тільки з бразилійським клюбом зумів здобути переможнього гоя. Знаменито продовжували грати оборонці і воротар „Ч. Січі", доказом чого є дотеперішні висліди в цьому турнірі: 1:1, 2:0, 5:0, 1:0 і трикратно 0:0. Єдиного гоя в зустрічі з „Бразилією" здобув Роман Букачевський.

Кінцевий показник табелі ігор II-ої групи турніру „Вітерійо Поццо"

	Точок	Різниця голів
Польські „Соколи"	11	+ 13
УСВТ „Ч. Січ"	10	+ 8
Берген Рейдерс	10	+ 5
Кренфорд Інтер	9	+ 2
Гіякомо С.К.	8	+ 2
Геленік С.К.	5	- 5
Бразіл С.К.	2	- 7
Л.Б. Португіз	1	- 17

Перші чотири дружини заквалі фікувалися до четвертої рунди турніру.

УСВТ „Ч.Січ" — Мендгем С.К. 6:0

26-го лютого ц.р. розпочалася II-га рунда ігор на відкритій площі за чашу стейту Ню Джерзі. „Ч.Січ", що в першій рунді елімінувала італійський клюб „Калябрію" відбула у себе вдома зустріч з клюбом міста Мендгем, з яким здобула високу перемогу 6:0.

У звітових змаганнях, що були першими на відкритій площі після зимової перерви, українські футболісти вповні панували на грищі, мали відчутну перевагу під кожним оглядом і якщо б змагуни нашого нападу були серйозніше трактували кінцевий вислід,то його рахунок міг бути значно вищий. Вже в першій половині „Ч.Січ" вела 2:0, що його встановив Брієнза з гарних акцій Андрія Бакуна, Володимира Ткача і Романа Букачевського. Після перерви господарі продовжували свою домінацію на грищі і воротареві гостей довелося попрацювати, щоб ліквідувати численні небезпеки, що їх постійно створювали „Січовики" в підворітті Мендгейму.

Серію чергових голів розпочав Сабрій, який після кількох помилок, врешті, підніс вислід до 3:0, у 59-ій хвилині. П'ять хвилин пізніше Андрій Бакун встановив рахунок 4:0. Дальші два голі здобули Марко Хмілевський і Михайло Торій в 79-ій і 84-ій хвилинах.

Склад „Ч.Січі": М. Хамуляк, Ю. Бакун, Д. Матіяш, Д. Ромійо, В. Ткач, М. Берман, А. Бакун, М. Хмілевський, С. Сабрій, Д. Бакун, Р. Букачевський, М. Торій, Д. Брієнза. Провідник Володимир Бакун.

27-мі відбиванкові першості УСЦАК — 1984

Згідно з рішенням проводу відбиванкової ланки УСЦАК, цьогорічні 27-мі з черги відбиванкові першості УСЦАК відбудуться 19-го травня ц.р. в залях Технічного інституту Ню Джерзі й Ратгерського університету в Нюарку. Господарем цих першостей є УСВТ „Чорноморська Січ", яке в цьому році святкує свій 60-річний ювілей. Згідно з обіжником Ділового комітету, змагання цього великого турніру проходитимуть в групах: жіночій, чоловіків, юначок й юнаків та сеньйорів понад 35 років, якщо до тієї групи зголоситься, щонайменше три дружини.

Після турнірових змагань в залі Українського Народного Дому в Ірвінгтоні відбудеться для усіх учасників спільна вечеря, під час якої Управа УСВТ „Ч.Січ" вручить переможцям ювілейні трофеї, а також жіночій і чоловічій збірній-медалі. Після вечері відбудеться танцювальна забава.

Зголошення на ці змаганні приймаються тільки до 28-го квітня ц.р., і їх слід висилати на таку адресу: USC AK Tournament, 943 Garden St., Union, N.J. 07083. Після цієї дати зголошення не братимуться до уваги.

(от)

ВОЛОДИМИР БАРАГУРА

КАЛИНОВИЙ МІСТ

збірка спомнинів — розповідей із дитячих років у Немирові, із життя учнів Яворівської гімназії в 1922-28 рр.

Мистецьке оформлення **Зеновія Онишкевича**

220 стор., ціна $12.00, порто $1.00

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку

Замовляти:

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 25-го БЕРЕЗНЯ 1984 р.

Трентон, Н. Дж. Річні загальні збори Т-ва „Вільні Козаки" 116 Відд., о год. 2-ій по пол. в залі УНДому при Джеремія Авеню. На порядку: звіти Управи і К. К. внески і запити, вибір Управи і К. Комісії на 1984 р. Участь чл. обов'язкова. — Управа.

Чикаго, Ілл. Річні збори Б-ва св. Николая 106 Відд., о год. 1:15 по пол. в Домі Відділів УНС при 841 Н. Вестерн Авеню, Чикаго, Ілл. Проситься всіх членів взяти численну участь у зборах та при тій нагоді вирівняти належні вкладки. Збори відбудуться з півгодинним опізненням без огляду на кількість присутніх членів. — Управа.

Різне

Федеральний і стейтовий
INCOME TAX
SYMON RADOMSKYJ
1339 Springfield Avenue
Irvington, N.J. 07111
(201) 373-6434, (201) 373-6453

• FUNERAL DIRECTORS •

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

Richard H. Burnadz
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
McNERNEY BURNADZ FUNERAL HOME
371 Lakeview Avenue
CLIFTON, N.J.
Phone: (201) 772-1880
R.H. Burnadz — J.J. McNerney Funeral Directors
Chapels available throughout the Metropolitan Area.

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Відділу ОУА „Самопоміч" в Нюарку, Н. Дж.

відбудуться

в неділю, **8-го квітня 1984 р., о год. 3:30 по пол.** **у Пластовому Домі,** 736 Sanford Ave., **Нюарк, Н. Дж.**
ЧЛЕНІВ ЗАПРОШУЄ ДО УЧАСТИ УПРАВА ВІДДІЛУ:

М. Цяпка, голова **М. Стецьків,** секретар

УВАГА! Збори пічнуться півгодини пізніше з важністю рішень без огляду на скількість присутніх членів.

Відділ Української Американської Координаційної Ради в Чикаґо, Ілл.
СКЛИКАЄ
на неділю, 1-го квітня 1984 року
ПЕРШІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
з участю індивідуального членства і делеґатів організацій та установ.
Виступить представник Централі
д-р РОМАН БАРАНОВСЬКИЙ
Збори відбудуться
в залі православного собору. св. Володимира
(вул. Кортез і Овклей)
Початок о 1-ій год. дня
Між 11-ою і 1-ою год. в залі можна буде набути перекусу.
До широкої участи у цих важливих зборах запрошує Українське Громадянство —
ТИМЧАСОВА УПРАВА ВІДДІЛУ

ОБЛАСНИХ ОРГАНІЗАТОРІВ Українського Народного Союзу
на стейти:
ІЛЛИНОЙ, МИШИҐЕН, ОГАЙО, НЮ ЙОРК і НОВОЇ АНГЛІЇ
приймемо НЕГАЙНО на дуже корисних умовах.
Постійна праця. Запевнена платня. Соціяльне і життьове забезпечення. Пенсійний фонд. Вакації. Першенство мають професійні продавці забезпечення. Інших перевишколимо. Скористайте із цієї нагоди без ніяких зобов'язань.
КАНДИДАТІВ НА ОРГАНІЗАТОРІВ ПРОСИМО ЗГОЛОШУВАТИСЯ ЛИСТОВНО АБО ТЕЛЕФОНІЧНО.
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
P.O. Box 17A ■ 30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303
Tel.: (201) 451-2200

Чи Ви вже фінансово забезпечили свою старість і відкрили пенсійне конто
IRA ACCOUNT
в УКРАЇНСЬКІЙ ЩАДНИЦІ?
UKRAINIAN SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1321 West Lindley Avenue ■ Philadelphia, Pa. 19141
8100 Roosevelt Blvd. ■ Philadelphia, Pa. 19152
- Кожна працююча людина може вложити на пенсійне конто т. зв. IRA ACCOUNT 2,000 долярів річно.
- Супружжя, в якому працює тільки одна особа — може відкрити пенсійне конто на суму 2,250 дол. річно.
- Пенсійні конта приносять високі відсотки, а вложена сума разом з відсотками є звільнена від оподаткування.
- Ще не є запізно відкрити IPA конто на 1983 рік. Якщо відкриєте собі пенсійне конто за минулий рік перед 15 квітнем 1984 р., заощадите на податках, і рівночасно забезпечите собі безжурну старість.
- Ми заохочуємо всіх скористати з цієї дуже корисної нагоди. Про ближчі інформації прошу звертатися до

Української Щадниці
особисто або телефонічно
(215) 329-7080
Згідно з вимогами Федерального банку, передчасне згрошевлення сертифікатів підлягає частинному обтягненні дивіденди.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу у Вілкс Беррі, Па.
повідомляє, що
у неділю, 8-го квітня 1984 р., о год. 2-ій по пол.
в залі УКЦеркви св. Володимира
при Зербе Авеню, ЕДВАРДСВИЛЛ, Па.
відбудуться
РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
До участи в зборах запрошується Відділових урядовців і конвенційних делегатів наступних Відділів:
29, 319 — Нантікок, 30 — Бреслав, 99, 223 і 282 — Вілкс Беррі, 169 — Едвардсвілл, 236 — Сейре
ПРОГРАМА НАРАД:
1. Відкриття
2. Вибір Президії для переведення зборів
3. Відчитання протоколу з минулих Річних Зборів
4. Звіти членів Управи і Контрольної Комісії
5. Дискусія над звітами і їх прийняття
6. Вибір Управи і Контрольної Комісії
7. Слово члена Головного Уряду СТЕПАНА ГАВРИША
8. Запити до члена Головного Уряду
9. Схвалення пляну праці на біжучий 1984 рік
10. Внески і запити
11. Закриття нарад

У зборах візьме участь —
СТЕПАН ГАВРИШ, головний організатор УНС
За ОКРУЖНУ УПРАВУ
Мґр Роман Дяків, голова **Катерина Лукач,** касир
Василь Стефурин, секретар

УВАГА! УВАГА!
У виданні Об'єднання Українських Письменників „СЛОВО" появилася нова книжка
МИКОЛИ ЩЕРБАКА
ПАХОЩІ СУЦВІТТЯ
ПОЕЗІЇ
(1960-1970)
104 сторінки Ціна $4.75 + 75 ¢ порто
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку.
Замовляти:
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

У 40-річчя...

(Продовження зі стор. 2)

Проте, як згадано вже, домінантна позиція цієї ОУН не розв'язувала проблеми верховного загально-національного політичного центру. Не могла ним бути УПА як збройно-політична формація, яка завжди розглядала себе як збройне рам'я всього народу, а не як військові відділи ОУН. Зрештою, в УПА боролися не тільки члени ОУН, дарма, що вони створили підвалини для її заіснування. На ділі, в міру розростання УПА, члени ОУН творили в ній меншість, а в її командному складі були фахові кадри попередніх українських збройних формацій періоду Української Народної Республіки та загалом люди різних політичних переконань.

Якщо ж йдеться про саму ОУН, як політичну організацію, то вона у зустрічі з Наддніпрянщиною під час німецької окупації України, здобула чималий досвід для оцінки і переоцінки своїх ідейно-програмових позицій, для проведення лінії поділу між тими елементами її програми, які витримали пробу життя і тими, які треба доповняти, міняти або усунути. Тому також у своїй новій програмі схваленій на III Великому Надзвичайному Зборі ОУН, який відбувся на українських землях в серпні 1943 року, ОУН між іншим зревідувала своє минуле розуміння своєї ролі в суспільстві як монопольної політичної організації і стала на позиціях політичного, зрештою, також світоглядового плюралізму, а для себе визначила місце як одної, але не єдиної формації у широкому спектрі організованих сил народу.

У таких умовах прийшлося шукати розв'язку проблеми верховного політичного центру у ширшій загальнонаціональній площині. Про це буде мова в наступній статті.

(Продовження буде)

Телеф. (201) 372-0468
ROSE-HILL MONUMENTS'
184 UNION AVENUE IRVINGTON, N.J. 07111
S. ZELINSKY — ПИЛИП ЧУЯ
ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО НАДГРОБНИКІВ. СТАВЛЯЄМО ПАМ'ЯТНИКИ НА ВСІХ ЦВИНТАРЯХ І НА СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ, НЮ ДЖЕРЗІ І СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБУРГУ, НЮ ЙОРК.
Granite • Marble • Bronze